

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

<p>ELŐFIZETÉSI ÁR: Melyben: Vidéken: Egy hóra. . . . I kor. Egy hóra. I kor. 50 HLL. Negyedévre . . . 3 " Negyedévre 4 " 50 "</p>	<p>Felelős szerkesztő: MEGEDŰS LORÁNT. Kiadók és lap tulajdonosok: HOFFMANN és KRONOVITZ.</p>	<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: DEBRECZEN, Piac-utca 47. és 48. szám.</p>
---	--	--

Debreczen monografiája.

Debreczen, július 30.

Lapunk mai számában ismertettük az Országos Monográfiai Társaság ajánlatát Debreczen város monografiájának megírására vonatkozólag. A társaság hatvanezer koronas költséget terjesztett a város elé, amely összegből huszezer korona fedezése várna Debreczen városára.

A Debreczeni Független Újság hiradása nyomán széles hullámokat vetett a városban a monográfia megírásának kérdése. Általában az a vélemény, hogy Debreczennek szüksége van egy terjedelmes, kimerítő, tudományos alapra megírt és irodalmi nivón álló monografiára. Ezt nemcsak a város tekintélye, hanem történeti múltja is megköveteli. Létezik ugyan már két monográfiaszerű mű a város történetéről, de ezek közül egyik sem modern értelemben vett és mindenre kiterjedő monográfia, bár sok jeles tulajdonsággal rendelkezik mind a két munka.

A konklúzió tehát az, hogy Debreczen monografiáját meg kell iratni. A kérdés csupán az, hogy vajjon az Országos Monográfiai Társasággal irassa-e meg a város, vagy pedig — mint sokan hangoztatják Debreczenben — csak debreczeni írókat és tudósokat bizzon meg a város a monográfia megírásával.

Veres Istvánék.

A Veres Istvánék háza ott telepedett meg a kis kőkereszttel szemben a dombon. Elég rangos ház volt, ami azt illeti. A teteje az új ózdi gyárból való cseréppel volt befödve. Az oldala szép sárgára bemeszelve. De az az ámbitus sem kutya, amit a fiatal Német János faragott elébe. Legfőleg a Bolykyék vetek dik vele az egész faluban. Pedig a Bolyky-had volna az első had a faluban.

A ház elé tavaszra virágos kertet szánt az Erzsi. Már mint az István gazda felesége. Ugy számított, hogy négy táblára osztja. A közepibe olyan gyönyörű fekete rózsát ültet. A Dávid uréktól kér majd ojtást. Inkább viszen érte egy pár csirkét. Olyanok vannak neki, mint a töltött galamb. Sárva a husuk, mint a sárga kikerics. A táblákba majd violát, rezedát, égszerelmet meg árvaéskát palántál. Tudom, hogy lesz olyan kertje, amelyikbe egy kényes bárókisasszony is beülhetne.

De hát ember tervez, Isten végez. Jól megmondta ezt már a régi közmondás. Nem igen lesz abból a kertből valami. Ugy esett, hogy éppen mikor a kertet rendezgette gondolatában Erzsi, bevágódott ám az ámbitusajtó. De úgy, hogy csak az Ur Jézus mentette meg a házat attól, hogy lehuljon róla minden vakolat.

Erzsi asszony ijedtében a tejbedarával

A mi véleményünk az, hogy ha a város a Monográfiai Társasággal meg egyezésre tud jutni a lényegesebb pontokra nézve, erre a társaságra bizza Debreczen a monografiája megírását, feltéve tudniillik, hogy a fővárosi szerkesztő-bizottság tagjainak személyiségében garanciát nyerhet a város arra nézve, hogy a monográfia szerkesztése komoly írók és tudósok kezében lesz. Ha azután — amint reméljük — eme garanciákat biztosítja a társaság, a város megindíthatja a tárgyalásokat a vállalattal a föltételek megállapítása végett.

A legelső föltétel a költségek reális megállapítása. A társaság ajánlatának tételait ugyanis alapos revidálás alá kell venni. E revízióknak, melyet a város és a társaság megbízottjainak közösen kell majd elvégezniök, meg lesz az az eredménye, hogy a jelenlegi költségvetésben fedezetlenül álló huszezer korona tetemesen redukálódni fog. Így a városra váró anyagi áldozat is lényegesen kisebb és a város által elviselhető lesz.

A város részéről kívánt áldozatok redukálásának módja igen könnyen kereszthívhető. Így elsősorban elengedhetetlen föltételnek tartjuk annak a kikötését, hogy a monografiát Debreczen város nyomdájában nyomassák. Ennek a föltételnek az elfogadásához kell kötni különben elsősorban is a Monográfiai Társasággal való megegyezést, illetőleg a

monográfia megírását. E kikötést több okból is szükségesnek tartjuk. Elsősorban a kiadások egy igen jelentékeny részének visszatérítését biztosítja a város akkor, ha e nagy összegbe kerülő mű előállítását egyik vállalat, a nyomdaja számára megszerzi. De ettől még el is tekintve, Debreczen város nagy multu és nagy híru nyomdájára sértő árnyat vetne, ha Debreczen város a maga monografiáját idegen nyomdával készíttetné el, mikor országos híru nagy nyomdával bir. Mert a városi nyomdával szemben semmi olyanféle ellenvetés meg nem állhat, hogy az talán nem tudná kellő módon kiállítani a monografiát, hisz tudvalevő és bizonyításra egyáltalán nem szoruló tény, hogy a városi nyomda egyike az ország legnagyobb és legkitűnőbb felszerelt nyomdájának, mely ki tudja ugy állítani a monografiát, mint bármelyik fővárosi nyomda.

Ha még hozzá vesszük, hogy a monográfia előállításának költségeihez bizonyára hozzájárulnak pénzintézetek, más vállalatok, sőt magánosok is, bizvást remélhetjük, hogy a Debreczenre váró anyagi áldozat nem lesz oly nagy, hogy a törvényhatóságnak ki kellene térni annak megszavazása elől, megfosztva ezáltal Debreczent attól, hogy a város multjához és nagyságához méltó s minden tekintetben megfelelő monografiához jusson.

(h. s.)

együtt a kiskanalat is majd ledugta a Pista gyerek torkába.

István gazda meg bejött nagy fenekedéssel. A szürét tarisznyástul együtt a lisztes ládára vágta. Még csak annyit sem mondott, hogy eb vagy kutya, jó napot. A két ártatlan gyerekre se nézett rá. Pedig a kis Maris ugyancsak igyekezett elébe, ahogy meglátta. Még a kis Pista is nyujtogatta eléje két kis karját. De rájuk sem nezett. A kis Marist még — Uram bocsá! — föl lökte volna, ha az anyja meg nem kapja.

Erzsi asszony is meg volt ijedve beüldörl. De kifelé nem mutatta. Inkább nagy haragra fogta a szót. Mert azt mindenki tudhatja, aki akarja, hogy nincs rosszabb, mint megretírálni a duló fuló ember előtt. Könnyen rakapnak ám az asszonyra, ha nem oltalmazza magát.

— Hát kendet meg mán mi lelte? — szólt Erzsi. — Ugy gyün meg a házba. mint a bika, ha vörös posztót látatnak az orra előtt. Tán nem volt elég dohány a zacskóba?

István gazda nem adja le a szót.

— No tán megsiketült kend? Mit tehenkedik azon az asztalon? Ott a meleg viz a vendölybe, moskodjék meg Aztán együnk. Szép ember kend, de vakuljon meg, aki különbet nem látott. Hazagün, oszt föllökösdi az ártatlan gyereket... Gyér ide, ártatlan csöppöm, anyádó? En taszigállak idebb odább, mint az ágrulszakadt.

— No ha erre se szólal meg, akkor sohse — gondolta Erzsi.

Pedig István gazda nem szólalt meg. Inkább nekiment az asztalfának. Kivette a kenyeret. Lekanyarított egy olyan karéjt, hogy három kapósnak is elég lett volna. Aztán olyan keserves képpel falta, mint a Dávid urék kocsisa a spinótot, vagy mi a kutya máját.

— No már csak azt mondom, hogy nem jól jár velem kend. Nem vagyok én ködis, hogy száraz kenyérre várjam haza. Mi a jó fenének főztem, ha telerakja a bélit kenyérral? Eszik vagy nem eszik? Vagy mondi-e mán meg, hogy mi a baja? Szóljon, ha nem némult meg. Beteg tán? Vagy kivel van valami baja? Hát mi leli? Néma gyerekek az anyja se érti a szavát.

Kifogyott a szusz Erzsiből. Olébe kapta a Pistát, maga mellé penderítette a kis Marist, oszt ő is leült.

— Ugy várom haza, mint a zsidók a Messiást, oszt itt van ni! Olyan lesz mán az az étel, mint a tavalyi hideglelés.

Ezt már nem annyira István gazdának mondta Erzsi, mint inkább az üres levegőnek, ahova kibámult.

Odakint se volt az idő sehogy. A nap akart is sütni, nem is. Hol kidugta a képít a hamuszín felhök közül, hol meg elrejtette. Annyi biztos, hogy nem vót azér olyan komisz idő, mint így Mindszentek táján szokott lenni. Tavaly ilyenkor már torkig vót az ember a nátháva! Most meg a kis

Josipovich a horvát helyzetről.

Agitálás a vidéken az önállóbank mellett.

Josipovich Géza horvát miniszter egy bécsi horvát könyvkiadó munkatársával együtt hosszabban nyilatkozott a horvátországi helyzetről. A miniszter először Magyarország és Horvátország közjogi helyzetével foglalkozott, majd elmondta a mostani konfliktus keletkezésének ismeretes történetét.

Kiemelte, hogy a vasúti szolgálati pragmatika most már előírja, hogy minden horvátországi vasúti alkalmazottnak horvátul kell tudnia és nagyon helyesnek az új bányászati törvények azt a kívánságát, hogy Horvátországban első sorban horvátokat alkalmazzanak a vasútnál. Megjegyezte itt a miniszter, hogy a függetlenségi párt nyilvánosan ugyan nem egyezne bele abba, hogy az alacsonyabb és munkásoktól ne követeljenek a magyar nyelv ismeretét, de azt hiszi, hogy haligatólag eltűné ezt és így lehetne a békét ismét megkötöni.

Hangsúlyozta a horvát miniszter, hogy ez a vasúti kérdés tulajdonképpen kenyérkérdés a horvátok szempontjából és teljesen elegendő, ha a magyar nyelv ismeretét a hivatalnokok túlnyomó részétől kívánják. A horvátok sem vesztenek nemzetiségükből, ha megtanulnak magyarul, sőt egyszerre fölülemelkednek a magyarok fölé. Fontos a magyar nyelv megtanulása már azért is, mert sehol sincs megírva, hogy a horvát bán és a horvát miniszter csak horvát lehet. Ez csak szokás, de ha nem találkozik alkalmas, magyarul is tudó horvát politikus, magyar ember is lehet Horvátország élére állítani.

Budapestről táviratozzák: A függetlenségi és 48-as párt bankesportja elhatározta, hogy az ország több nagy vidéki városában, ugynevezett kerületi pártgyűléseket tartanak,

rek'j is megteszi, ha kibujik az ember. De ugyan mi lehet máni ezt az embert is. A tehénnek is kéne máni adni. Meg aztán abból se lesz semmi, hogy Beretvás Marcával elmehecses kos oru: nézni az ágyának a szövetkezetbe...

Epen ideért gondolatban Erzs, mikor megszólalt István. Ugy adta ki a szót, mintha bedugult volna a torka.

— Le is tehetnéd már azokat a kölykeket.

— Kölykeket?! Meggárgyult kend? Ha rossz hava van, menjék kend a doktorhó, de ne bántsa ezeket az ártatlanságokat. Tán terhíre vannak máni kendnek?

— Eltanálad, éppen ez a bajom.

Csönd lett egyszerre. De nem valami barátságos csönd, inkább olyan, amelyik rosszabb a részeg ember ordításánál is.

István gáda nyelt egy nagyot a szó után. De már az hiába volt. Nem vehette vissza, amit kibökölt. Az a csuf mondas csak tekerődött a levegőben, mint a mérgező kigyó. A füledobján keresztül épp a szíve közepébe mart Erzsinek.

— Hát ez a kend baja?

Csak éppen enyit mondott Erzs. Többit ugyan nem is mondhatott, mert István a szava közé vágott.

— A hát a bajom. Két gyerekünk máni van. Ezt azt mondi az anyád, akivel a korástemető mellett találkoztam, hogy gyün máni a harmadik is. No! hát nekem nem köll! Elég van máni belőle. De meg mér nem szólál magad, ha igaz. Mástul kell azt nekem meghallani?

— Mástul? Nem más tán az édesanyám. Meg aztán nem akartam még szólni. Neki is csak úgy mondtam, hogy nem biztos. De hát ha megmondta, úgy is jó van. Ezér bizon nem érdemes úgy a nyeregre kapaszkodni. Amit meg az imént mondtam.

— H'gass! Tudom én, mit mondtam.

amelyeken az önálló magyar jegybank mellett fognak agitálni. Az első ilyen vidéki pártgyűlés augusztus 21-én lesz Szegeden. A lapok olyan híreket közöltek, mintha Kossuth Ferenc ellenezte volna ezeket az agitacionális gyűléseket. Ezt most maga Kossuth Ferenc cáfolta meg a Becsey Károly, Szeged egyik országgyűlési képviselője is kijelenti, hogy a pártgyűlést igenis meg tartják.

A debreceni borvásárról.

Debreczen, július 30.

Debreczen és vidékének nagyobb szőlő és bortermelői ez év tavaszán egyesületet alakítottak, hogy a termelés költségeit csökkentés és termései értékesítését elősegítsék. Ez az egyesület többek közt azt is feladatául tűzte ki, hogy borvásárok és borárverések rendezése által az ország borkereskedőinek és borfogyasztóinak figyelmét felhívja tagjainak kiváló minőségű boraira s a debreceni bor hírnevét az egész országban és a külföldön is megalapítsa.

Bortermelőinknek ezen törekvései eléréséhez kívülről is jött segítség. A debreceni mezőgazdák kereskedelmi társasága ez év augusztus hó 8 és 9-én üzleti helyiségében Degenfeld tér 1. szám alatt izleléssel egybekapcsolt borvásárt rendez. Az is bizonyítja, hogy a bor értékesítés megnyire fontos gazdasági és kereskedelmi érdeke Debreczen város közönségének, hogy egy magánvállalat a debreceni mezőgazdák kereskedelmi társasága vállalkozott az első kísérletezés fáradságos munkájára. A debreceni szőlőgazdáknak ezt azzal kellene honorálni, hogy eladó készleteikből mintákat küldjenek, azoknak gondos csomagolása és

szép kiállítása által a vásár sikerét előmozdítsák.

Nem elég azonban a debreceni borpiac megalapításához, hogy termelőink néhány szépen csomagolt minta üveggel menjenek a vásárba, hanem oda kell törekednünk, hogy kevés „márkánk” legyen, de azokból nagy mennyiségben tudjunk egyenlő jó minőségű bort szállítani. A borvásárt már a boros pincében és kint a szőlőtelepen kell előkészíteni. Epen az idei nyár, amely a szőlősgazdát állandóan ostromállapotban tartja — fogja megmutatni, hogy a rendszeres védekezés a szőlőbetegségek ellen, óriási befolyással van a bor minőségére. Ha bortermelőink összetartanak lehetőleg egyöntetű, fajtiszta borok előállítására törekcsenek és a főszlyt a bor minőségére fordítják, akkor sikerülni fog ismertté tenni a debreceni bort, elérhetjük, hogy lesz egy excellencia debreceni bor-vásárunk, ahol megtalálják az ország borkereskedői és fogyasztói a legjobban kezelt debreceni szőlőtelepek egyenlő minőségű bortípusát.

Balkányi Béla.

A cár nem megy Konstantinápolyba.

A Jeni Gazetta i letékes forrásból arról értesül, hogy Miklós cár lemondott arról a szándékáról, hogy Konstantinápolyban meglátogatja a szultánt. A török sajtó egy része a krétai kérdés miatt igen harcias hangon ír. Az Ittibad kifejti, hogy lehetetlen megőrizni a hidegvért. A felelősséget teljes egészében Görögország viseli. A portának komolyan kell venni az ottanok háboru kiáltásait és fel kell szólítani Görögországot, hogy 24 órán belül jelentse ki, hogy Krétát illetőleg nincsenek szándékai, mert különben a török csapatok átlépi a határt.

— Mit akarok? Te vagy az oka. Más asszonynak egy van címernek. Azt az egyet babusgathatja. Az asó, meg a fősz szomszédod is milyen gangos menyecske. Pedig régibb asszonyok, mint te. Lehet. Egy van nekik. Se több, se kevesebb.

De eljárnak ám Császár Pannuhó.

— Hát járjal te is.

— Mit? Hogy én járjak ahhó a sátánhó? Nem mondta-e a tisztelendő ur, hogy bünnel szövetkezik, aki őv le szövetkezik.

— Jó van no. De mikorra megnyó a lányod, szoktasd hozzá, hogy ne rijjon, ha a többi gangosak kinézik maguk közül. Megelégyék majd, ha holmi gyütt-ment megszólítja. Ne kívánja meg, amit a többi rangjából, mert ő nem lesz egy szem. A fiad meg ne várja, hogy esküttek sorába ülheszen, mit az apja ült, mert nem lesz hozzá módja. Jó tudod, hogy a paraszt a házhely után számít.

Erzsi asszony nagyot gondolt, hosszut hallgatott a szó után s kiperdültek a könyvek szép gömbölyű orájára.

Megint csak kifelé bámult. Elmúlt már minden fényesség a magas mennyről. Haragos fekete felhők fedték be a nap oráját. Nagy szomorúság, nagy csöndesség uralkodott a faluban. Mintha kihalt volna minden ember. Csak egy nagy csomó károgó varju kevergett ide-oda a terjengő homályban. Erzsi asszony szó nélkül vette föl a réklijét és kifordult a házból.

Mikor az ambitus ajtót kinyitotta, utána szólt István:

— Hová mész?

— A kárhozásba, Császár Pannuhó — és elindult a szürkességbe.

Mikor az utca ajtót betette, nagyot kiáltott utána a gazda:

— Erzsi te, gyere vissza...

Haraszthyiné Szederkényi Anna.

Nem vagyok én se bolond, se részeg. Minek nekem három gyerek? Tán hogy éhen veszenek? Vagy tán, hogy Amerikába vándoroljanak? Becsületes vót az egész nemzetségem, oszt én tegyem meg azt a csufot rajta!

— Hát oszt mér vándoróna máni ki a a kend gyeröke?

— Mész? Hát mi a fenéből éljen? Itt van ez a kis házunk. A Szennán az a kis fődecskénk. Mi jut egynek, ha háromba osztod? Kódistarisznya. Háromba? Negyedik esztendeje, hogy együtt vagyunk. Osztán máni itt a harmadik. Mész nincs más asszonynak.

No, erre már a fejét is befurta a mérgező kigyó az Erzsí szívébe. Hiszen szégyenkezett ő maga is eleget. Mióta a harmadik jelentkezett, ott is ritt, ahol senki sem látta. Bizony azért szólt az anyjának, mert ő pironkodott megvallani az Istvánnak. De hát tehet is ő róla. Oszt ez az István nem hogy vigasztalna, hanem még ő is fenekezik.

— Ugyan István, hát hogy lehet kend ijjen bünös, hogy így fogadja az isten áldását? — fékezte indulatát Erzsí asszony. — Hát mit prégyikált vasárnap este is a főtisztelendő ur a templomba. Hogy az lesz a mi poklunk, ha nem veri föl a ház tájkát a gyeröksivakodás. Hogy az az igazi elkárhozás, ha kiverjük az istenadta gyerököt portánkról.

— Mit tuggya azt a főtisztelendő ur! Inkább most pusztujjak el magam is, mint-hogy azér nevejjek györeköt, hogy más kutyája lögyön, ha megnyó. Magam gazdája vót az ükóm is, meg mindön nemzetségom. En is ur vónék a magam portáján. En nem nevelök se napszámot, se béröst, senki kutyafattyának szöszát.

— Hát mit akar kend tülem?

A spanyolországi forradalom.

Véres csaták a mórokkal. — Három spanyol század eltűnt. — A spanyol tartalékosok sztrájkba léptek. — Elhamvasztják a kolostorokat. — Barrikád-harcok a városokban.

A spanyolországi véres forradalomról szóló tudósításokkal szemben Maura miniszterelnök azt a hírt röppített világgá felhivatalos szócsövei révén, hogy a helyzet javul Spanyolországban.

Ezt a kijelentést ékesen illusztrálják az egyidejűleg érkezett távirati tudósítások, amelyek hírül hozzák, hogy a *riff-csapatok már harmincezer emberből állnak*. Ugyanaz a távirat magában foglalja azt is, hogy a *spanyol gyalogság három százada eltűnt*. Ez természetesen igen alkalmas arra, hogy a lakosságot megnyugtassa.

De egyéb pozitív tények is támogatják Maura miniszterelnök megnyugtató jelentését. Granollersben az történt, hogy *két kolostor leégett. Veletlenül kigyulladt egy papi fészek*. — Tudvalevő, hogy papok tanácsára függesztette föl a király az alkotmányt. Casa della Selvában pedig a lakosság nekiment a csendőrségnek, lefegyverezte és a kaszányába csukta. *Három korszálybeli tartalékosok közül pedig egy sem engedelmeskedett a behívó parancsoknak*.

Ezt nevezi Maura miniszterelnök a helyzet javulásának. Az összes jelek pedig arra mutatnak, hogy igenis süvölt Spanyolországban a forradalom szelvése és hullámai oly magasra csapnak, hogy még a király trónja is erősen inog.

Madrid, július 30. Maura miniszterelnök a tegnapi minisztertanács után kijelentette, hogy Barcelonában a helyzet valamivel javult. Az odaküldött csapaterősítések lehetségessé teszik a zavargások elnyomását.

Eltűnt századok.

Oran, július 30. Melillából jelentik: Az e hó 27-iki harc nagy veszteséget okozott a spanyoloknak. A riff-csapatok *harmincezer emberből állottak*. A spanyol gyalogság *három százada eltűnt*. A kórházak zsufolva vannak sebesültekkel. Az „Auda“ gőzös a francia kormány utasítására ma éjjel elhagyja Orant, hogy élelmiszereket vigyen Melillába.

Véres csaták a mórokkal.

Melilla, jul. 29. Július hó 28-iki hivatalos és jól értesült jelentés a következőket mondja: A mórok a 27-iki harcokban szenvedett nagy veszteségek következtében elhagyták a spanyol csapatok jobb szárnyával szemben elfoglalt hadállásaikat és visszavonultak a Gurugu-hegy másik oldalára. A Numantia nevű parti őrhajó elindult Albu-cemaoba amelyet a benszülöttek fenyegettek. A Melillánál küzdő harta (banda) 5000 főnyi erősítést kapott. Pintos tábornok és a többi elesett tiszt és katona temetése katonai pompával ment végbe.

Melilla, július 29. A mai nap folyamán új fordulatok nem állottak be. Gorina tá-

bornok szemlét tartott a tábor felett. Az el-
lenséges tábor nyugodt. A Puerto-Rico gő-
zös csapatokkal ideérkezett.

Berlin, július 30. Madridból táviratoz-
zák: A hadügyminiszterium közli, hogy a
riffkabilok ama óriási veszteségek követke-
ztében, a jobbszárnyon lévő állásaikat elhagy-
ták és a hegy másik oldalára vonultak
vissza.

Páris, július 30. Melillából ideér-
kezett jelentések azt mondják, hogy a
mórok veszteségei olyan nagyok vol-
tak, hogy kénytelenek voltak halot-
taikat százszámra elégetni. A kabilok
a legutóbbi harcokban, a sebesültek
óriási számától eltekintve 4000 halottat
vesztettek.

Lefegyverezett osendőrség.

Cerbere, július 29. Granollersben
két kolostor leégett. Casa della Selvá-
ban a csendőrséget a lakosság lefegyve-
rezte, elfogta és a kaszányába zárta.
Az 1906, 1907 és 1908 évi tartal-
lékosok közül egyetlenegy sem enge-
delmeskedett a behívó parancsoknak.

Madrid, július 30. Hivatalosan je-
lentik: A barcelonai hírek szerint a
helyzet javult. A tűzörség a külvárosok-
ban visszaverte a zavargókat és nagy
veszteséget okozott nekik. Akik életben
maradtak, megadták magukat és kiszol-
gáltatták fegyvereiket. Most már a Bar-
celona környékén lévő falvakat kell
megtisztítani azoktól a kisebb zavargó
csapatoktól, amelyek ott helyet találtak.

A barrikád-harcok.

London, július 29. Madridból táviratoz-
zák: A tábornoki kar tegnap Lapes Domin-
guez tábornok házában értekezletet tartott.
Megbeszélték a szükség esetén teendő intéz-
kedéseket, de általánosságban inkább az a
nézet domborodott ki, hogy a legnagyobb
veszedelmen már tullestek. A kormány azt
állítja, hogy a barcelonai főparancsnoknak
már elég csapat áll rendelkezésére, hogy a
rendet helyreállíthassa. A főparancsnoknak
állítólag már sikerült a barrikádokat ágyu-
tűzeléssel elpusztítani. Ez valószínűleg csak
az új városrésze vonatkozik, melynek nyil-
egyenes utcáiban az ágyuk sikeresen működ-
hetnek. A táviró és telefonösszeköttetést Bar-
celonával helyreállították.

Francia segély a spanyoloknak.

Páris, július 30. A kormány, amint
Orenből jelentik, kibérelte a tranzatlanti gőz-
hajós társaság Ande nevű gőzöt, hogy
Melillába 2000 adag élelmiszert küldjön. A
gőzös azonnal utnak indult. A francia kor-
mány immár több intézkedést tett, hogy a
spanyolokat Afrika északi partjain a le-
hető legnagyobb támogatásban részesítse.
A francia kormány nyilvánvalóan attól fél,
hogy a kabilok további győzedelmes elő-
nyomulása Marokkóban a franciákra nézve is
kellemetlen következményekkel járhatna.

A bécsi spanyol követ a háborúról.

Bécs, július 30. A Zeit munkatársa be-
szélt Don Jaronimo Valdez Comte de Torata
bécsi spanyol követségi tanácsossal, aki Spa-
nyolországban Marokkó ellen vezetett hábo-
rujáról eként nyilatkozott:

Melilla ellen vezetett hadi operációink
oka, hogy meggátolták kereskedelmünket,
aminek drasztikus bizonyossága volt, hogy
vasuti munkásainkat meggyilkolták. Az a
célunk, hogy az algezirasi aktákban nekünk
biztosított kereskedelmünk szabadságát védő
rendelkezést végrebajtsuk. Ez nemcsak a mi
érdeünk, hanem valamennyi országé, amely
kereskedelmével Marokkóban érdekelve van.
Spanyolország mindenestre megszerzi az
expedícióhoz szükséges eszközöket. Ha nem
lesz elég 40.000, küldünk Afrikába 60.000
fegyverest, hogy vállalkozásunk sikerüljön.
Természetes, s a vállalkozás sajátos voltánál
fogva meg nem jósolható, hogy mikor érünk
a sikerhez. De tekintettel a nagy célra, a
sikert el kell érünk.

A mobilizáció az ország egy részében
nyugtalanosságot keltett. Ha alaposan akar-
juk bírálni, úgy tekintetbe kell vennünk a
vidéket és a pártokat, hogy a nyugtalanosság
forrásához jussunk. Mindenekelőtt most is
Catalonia mozgósítja akcióját a kormány
ellen. A képviselőház ugynevezett catalonistá-
inak nincs egységes programja. Van
köztük republikánus, karlista és monarkista,
akik hivei XIII. Alfonsónak. De mindannyian
egyesülnek bizonyos függetlenségi törekvés-
ben, nem a különválásban, hanem provin-
ciájuk számára különös autonomia megszer-
zésében.

Jelentékeny szerep jutott a zűrzavar
keltésben az anarkistáknak is. Ezek több-
ször adták bizonyítékát létezésüknek, amint
ezt tanúsítják az ismételt barcelonai bomba-
merényletek. Ezek az anarkisták, republi-
kánusok és autonomisták kedvező alkalmat
találtak a kabilok ellen vezetett hadjáratban,
hogy harcba menjenek a társadalmi rend
ellen. Ez okon függesztették fel az alkot-
mányt, nehogy megfertőzzék a lakosságnak
még fertőzetlen részét. Tevékenységük soha
nem szunnyadt, most pedig új erőt nyert
a tartalékosok behívásával.

Ez a propaganda az ország egyes ré-
szeiben oly irányban fajult, hogy ezt a kor-
mány tétlenül nem nézhette. A hadállapot
elnyomta ezt a propagandát. Elvették a
módját, hogy az alkotmány és a sajtósza-
badságot az anarkisták a maguk céljainak
kamatoztathassák.

A lapokat cenzurázzák s a közrendet
veszélyeztető minden bűntény fölött hadbíró-
ság ítélkezik. E hadbíróságok gyorsan és
szigorúan ítélkeznek. Remélhető, hogy ez a
módszer véget fog vetni az anarkista üzel-
meknek.

Mulatság.

— **A homokkerti olvasó mulatsága.**
A homokkerti református olvasó-egylet
augusztus hó 1-én tartandó műkedvelő es-
télye iránt régen nem tapasztalt érdeklődés
mutatkozik a közönség soraiban. Ennek leg-
főbb bizonyítéka az, hogy a belépő jegyeket
rohamosan kapkodják el. Fokozza az érdek-
lődést a Barnum cirkuszára emlékeztető sá-
tor, mely ugy nagy arányánál, valamint ké-
nyelmes berendezésénél fogva kiválóan al-
kalmas lesz ezen nyári mulatság megtartá-
sára.

A jogakadémia jövő éve.

Beiratások és vizsgálatok.

A debreceni jogakadémia dékáni hivatala a következőket közli tájékoztatásul az 1909-10-iki iskolai évről.

A debreceni jogakadémiánál a javító és pótkollokviumok iránt a kérvényeket szeptember 4. déli 12 óráig kell beadni a jogi dékáni hivatalban. A kollokviumok szeptember 6-án tartatnak.

Jogi alap- és államvizsgálati kérvények kellelőleg felszerelve szeptember 8. déli 12 óráig adandók be a kar dékánjánál. Az alapvizsgálatok szeptember 9-én kezdődnek, államvizsgálatok szeptember 15. után.

Mindennemű jótétemények iránt való kérvények augusztus 20. déli 12 óráig adandók be még pedig a bentlakás iránt való kérvények kivételével — a jogi kar dékánjánál az akad. Tanácshoz címezve. A bentlakás iránt való kérvények pedig az akadémiai igazgatóhoz küldendők. E kérvények elintézéséről az igazgató, illetve a dékán értesíti a kérvényezőket.

A tanév megnyitása szeptember 9. délelőtt 10 órakor lesz a Nagytemplomban.

A felvétel, beiktatás szeptember 8. első napján történik, a határidőn túl további 8 nap alatt csupán figyelembe vehető okok miatt engedélyezheti az akadémiai igazgató a felvételt.

Az előadásokra való jelentkezés szeptember 9., 10. és 11. napjain történik az egyes tanárok által kitüntetett helyen és órában.

Protestáns joghallgatók félevesi tandíja 20 K., nem protestáns akad. hallgatóké 50 korona. Ezenkívül ugyancsak félevenként 6 kor. nyugdíjintézeti járulékot, továbbá a betegsegélyző pénztárhoz 3 kor., a kollégiumi nagy könyvtár részére 2 koronát fizet minden akadémiai hallgató. A beiratási díj, mely csak az akadémiába való első felvétel alkalmával fizetendő 6 kor. (beleértve az iskolai törvények és index árát is.)

Szegény sorsu és jó előmenetelű hallgatók okmányokkal felszerelt kérvényezés mellett, tandíj kedvezményben részesülnek.

Az akadémiai tanuló bentlakást nyerhet a főiskola épületében, a díj egész évre 40 korona.

Az akad. hallgatók közül ez idő szerint 103 részesül tápintézeti kedvezményben. A helyek: 24, 84, 124 és 204 koronások (szeptember 4-től június utolsó napjáig.)

Bővebb értesítést az akadémia igazgatója, a jogi dékán s a háznagyi hivatal adhat.

Egy debreceni honvédtiszt kalandja.

Ha a fuvaros gyorsan hajt.

Kellemetlen incidense volt ma délelőtt egy debreceni katonatisztnek a Debrecen és Nagyléta közötti gyakorlatozás közben. Egy fuvaroslegény alkalmatlankodott a hadnagnak, akit a parasztlegeynek szemtelen magaviselete annyira kihozott a sodrából, hogy kardot rántott s megakartá kardlapozni a legényt, ez azonban, hogy védekezze, megfogta a kard életét, összeszorította a markával s ezáltal három ujját levágta. Az érdekes esetről a következőkben számol be tudósítónk:

Ma délelőtt a debreceni harmadik honvédszázad Székelyhidről, ahol gyakorlatozott, Debrecen felé tartott. Nagyléta határában oszlopokba állott föl a katonaság és egy domboldalon meneteltek. Az ut nagyon keskeny volt olyannyira, hogy a katonák is alig fértek el.

Ebben a kellemetlen helyzetben egy Erdélyi Imre nevű fuvaros kocsijával éppen a katonák felé hajtott teljes sebességgel. A honvédek közül többen kiléptek a sorból, mert

a kocsit különben elgázolta volna őket. A legény azonban nem sokat törődött ezzel és egyenesen a jobb szárnyba hajtotta a lovát.

A század élén álló Szénássy hadnagy már nem bírta türtőztetni magát s rászólt a legényre, hogy állítsa meg a lovát. Erdey azonban nem törődött a figyelmeztetéssel, hanem még nagyobb erővel csapott a lovak közé, amelyek a kocsival együtt örült sebességgel vágattak a katonák sorai közé.

A hadnagy erre elment a század mellől, oda állott a kocsihoz s újból figyelmeztette, hogyha nem állítja meg a lovakat, lehúzzák a kocsiról. Erdey feleselni kezdett a katonatiszttel, aki kirántotta kardját, hogy megkardlapozza a legényt. A fuvaros, látva a veszedelmet, leugrott a kocsirol s megmarkolta a tiszt kardját, amelynek éle behatolt a tenyerébe s három középső ujját levágta.

A legényt elszállították, Szénássy hadnagy pedig jelentést tett az esetről a debreceni hadkiegészítő parancsnokságnál.

Szalmaországból.

I. Rimini özvegye.

Zug a szalmaözvegy-terasz,
Sóhajoknak árva bokra;
Ott van, kinek fele lelke
Elutazott Siófokra;
Ez Francensbadnak miatta
Maradt egymagára árván,
Azt nejtől megfosztotta
Öt hétre a Lidó járvány.
S ott ül még egy. Feje mint az
Alpeseknek tar hegye;
Nem Ostende bánatos,
Rimininek özvegye.

Minden bánatok között
Legfájdóbb a szalma-bánat;
Ám vigaszt az alkony-szélben
Néha lel ez is magának.
Habzó mámor, durrogó kedv
Veri fel az ut nyugalmát.
Konfiúsló is pezsgőt szürcsöl
Hogyha busulnak a szalmák.
S egy kivétel. Am a többit
A fene bárhogy egye,
Megőrzi a méltóságát
Rimininek özvegye.

Gyáva tán, kit meg nem illet
Szalmaság szent szabadsága,
Vagy aki csupán azért hü,
Mivel a hűtlenség drága?
Vagy a helynek, hova nap-nap
Levelet küld ez a szalma,
Szállott rá bus hagyomány,
Olasz, patinás borzalma?
Nem tudni. De így neveztek
S fölveheti névjegye:
„Iksz Ipszilón, diplomás férj,
S Rimininek özvegye“.

S csábító, ha tud is lenni,
Férjre idegen nő bája:
Az is, hidd, erény nemtője,
Csak a nyári hő hibája.
Megnyered a józan hűség
Harminc-negyven Celsiusban
S a szalma könyökig vájkál
Női areban, nyakban, husban,
S isten tudja, — egyet mégse
Nem vonz léha nők kegye:
Tíz órakor, megy s lefekszik
Rimininek özvegye.

A hajdumegyei tűzkatasztrófa.

Miből támadt a veszedelem?

Hatvanezer korona a kár.

Nagy szenzációt keltett tegnap szerte a városban a Szentgyörgyön fekvő hatalmas kiterjedésű Harstein-tanyán kiütött tűzveszedelem. A tűz keletkezését ma részletesen megírtuk s jeleztük azt, hogy milyen óriási veszedelem fenyegette volna az egész uradalmat, ha véletlenül nem kedvező szél fúj.

A tüzet tegnap éjszaka tizenkét órakor sikerült lokalizálni. Ma délelőtt tartották meg a tűzvizsgálatot s megállapították, hogy a kár megközelíti a hatvanezer koronát. A csendőrök is megjelentek a tűz helyszínén, hogy a veszedelem okát nyomozzák s kiderült, hogy a tűz egy pajtában felejtett égő pipától eredt.

A Harstein-tanyán összesen négy dohányzártó pajta hamvad: el. Ezek közül kettő 90-90 méter, kettő 70-70 méter széles. Debreczenből tíz tűzoltó és egy tiszt volt künn Hajduszentgyörgyön. Két tűzoltó hajnali öt óráig ott maradt s az égő zsarátok eltakarításán fáradozott a gazdaság összes cselédségével együtt.

A négy dohányzártó pajtán kívül még vagy öt-hat kereszt buza is elégett. Csak nagy erőfeszítéssel sikerült megzátolni, hogy a többi kereszt is tüzet ne fogjanak.

Megírtuk, hogy a tűznek egy emberáldozata is van. Egy kis gyermek, Sunkó József égett bele a pajtába, akinek csak koponyáját és hátgerincét találták meg. A szerencsétlen gyermeket ma temették el.

A hajduböszörményi rendőrség ma ment ki a helyszínre, hogy a tűz keletkezésének okát kinyomozzák. Megállapították, hogy egy tizenkét éves munkás gyerek a pajtában pipázott s az égő pipát bent felejtette. Hogy a kis gyermek haláláért kit terhel a felelősség azt még nem állapították meg eddig.

A hizó kúra.

*

Egy barátunk így számol be hizó kúrájáról. Négy hétig tengerparton voltam és hiztam.

Elindultam Debreczenből 54 kiló 800 gramm súlylyal.

Visszaérkeztem Debreczenbe 54 kiló 200 gramm súlylyal.

Tehát hiztam minusz 600 grammot; ami tekintettel a rövid idő tartamra elég szép eredmény.

S ha nem is ígértem meg, hogy részletesen beszámolok azokkal az eseményekkel, amelyekkel az ilyen hizás együtt jár, sovány embertársaim buzdítása céljából igyekszem egy kis kimutatást közölni a négy heti időszakról, melynek eredménye a fenti végösszeg.

Az első napi utazás, fáradság, veszedelmek kalauzzal, hordárral, állomásfőnökkel: Minusz 50 gramm.

Két heti eső és hideg, tengeri betegség, nátha: Minusz 50 gramm.

Eső után nagy meleg, napkúra, izzadság, álmatlanság: Minusz 80 gramm.

A hizáshoz szükséges folytonos heverés, kevés mozgás, az ebből következő étvágytalanság: Minusz 60 gramm.

A hizáshoz szükséges öntömés, kény-

szertelés, t
gyomorron

Bubá
hanem fog

Vissz
a kalauzza

gramm.
Össze

zandó kettő

Ez ut
san hangzi

itthon mar

Ime:

Két h

nem utazu

Két

hogy a k

gramm.

Lath

szintén egy

badságon r

nem tud r

Az e

100 gram

Esetl

200 gram

Nincs

Császár-fü

gramm.

Végös

Ámi

kintve elé

Talán

a legfajd

len hol

hanem a

lesz hatv

a magya

lata, am

valóra v

lápoknál

Sándort,

zeti kinc

nyes alai

ját hagy

Olyan

literatur

tűnt elő

egy nap

ahogyan

génusz a

szivünk

tes dátur

egy perc

hogy erő

szemeib

dolatot a

— A

városi ep

órákor ü

főispán el

Geza főm

lyekről.

solta, a H

való épité

vári-fele F

egy részét

a hibák o

nem talál

ben nem

szerfalás, tejkura s az ezekből következő gyomorrontás: Minusz 100 gramm.

Bubánat, hogy nem hizik az ember, hanem fogy: Minusz 200 gramm.

Visszautazás: fáradalmak, veszekedések a kalauzzal, hordárral satöbbi: Minusz 60 gramm.

Összesen minusz 600 gramm. Szorzandó kettővel, egyenlő: Minusz 1200 gramm.

Ez utóbbi számművelet kissé titokzasan hangzik, de nyomban világossá válik, ha itthon maradtunk volna:

Ime:

Két heti esőzés; vagyis öröm, hogy nem utaztunk el: plusz ötven gramm.

Két heti esőzés: vagyis káröröm, hogy a kollégánk elutazott: plusz ötven gramm.

Latham kétszer beesett a tengerbe, szintén egy kis káröröm: ötven gramm. (Szabadságon nem olvas az ember ujságot, tehát nem tud róla.)

Az ember nem tart hízó kurát: plusz 100 gramm.

Esetleg soványító kurát tart: biztos 200 gramm plusz.

Nincs fürdés sem a tengerben, sem a Császár-fürdőben, sem sehol: plusz 100 gramm.

Végösszeg: Minusz 1200 gramm.

Ami a rövid négy heti időtartamot tekintve elég szép eredmény.

xi.

HIREK

Petőfi.

Talán a világ legszebb de bizonyosan a legfájdalmasabb legendájáról félre billen holnap a fátyol. Nem a feledésnek, hanem az emlékezésnek takarója. Holnap lesz hatvanadik évfordulója annak, hogy a magyar lira fejedelmének az a gondolata, amely őt életén keresztül bántotta, valóra vált. Hatvan éve, hogy a segesvári lápoknál „közös sirba temették” Petőfi Sándort, aki egy megbecsülhetetlen nemzeti kincs: a költeményeit s tüneményes alakjának megfejthetetlen problémáját hagyta nekünk örökségül.

Olyan volt, mint az üstökös a magyar literatura egén. A homályból, váratlanul tűnt elő s vakító fényben tündökölt, míg egy napon épp olyan titokzatosan, mint ahogyan érkezett, el nem tűnt. A sugárzó géniusz azonban megmaradt örökre a mi szívünkben s most, hogy ennek a nevezetes dátumnak napja érkezett, tegye le egy percre mindenki a munkaszerszámját, hogy erőt merítsen az ő verseinek gyöngyszemeiből s szenteljen mindenki egy gondolatot az ő tüneményes alakjának.

— **Az építési bizottság ülése.** A városi építési bizottság ma délután 3 órakor ülést tartott Wessprémy Zoltán főispán elnöke alatt. Az ülésen Aczél Geza főmérnök referált építési engedélyekről. A bizottság több tagja kifogásolta, a Hutfélsz-ház tűzveszélyes módon való építését, továbbá azt, hogy az Ungvári-féle Piac-utcai ház kapubejáratának egy részét beépítették. Minthogy azonban a hibák orvoslására a bizottság jogalapot nem talált, a kifogásolt építkezési ügyekben nem határozott.

— A vasuti felüljáró megerősítése.

Megírtuk volt, hogy a gazgyár melletti nagy vasuti felüljáró hidat az osztálymérnökség meg akarja erősíteni, ezért a városi tanács elrendelte, hogy a hidon gőzgépeket, esélőgépeket és más ily rendkívüli súlyu nagy tárgyakat átvinni tilos. Ez a tilalom azonban nem terjed ki más dolgokra, amiért is a forgalom egyéb tekintetben teljesen szabad.

— **A lövőpetrii mérgezés.** Nyiregy házáról sürgőzik: A törvényszék vádtanácsa ma bírálta az ügyészség vádiratát, a melyben Róth Albert lövőpetrii birtokost hitvesgyilkossággal, Pajka és Kozma eselődéket bűnpártolással vádolja. A vádtanács döntését délben hirdetik ki.

— **Hosszmértékek időszakos hitelesítése.** Több oldalról a debreceni kereskedelmi és iparkamarához intézett kérdések folytán a kamara figyelmezteti az érdekelteket, hogy az új mértékügyi törvény és végrehajtási rendeletek értelmében a hosszsmértékek is bemutatandók az időszakos hitelesítésre, minthogy az időszakos hitelesítés alá tartozik a közforgalomban használatban levő minden mérték; ez alul csupán az üvegből készült folyadékmérők, folyadék szállításra szolgáló üvegtartályok, szeszfokmérők, cukorfokmérők és sűrűségmérők képeznek kivételt, melyek időszakos hitelesítés alá fel vannak mutatva.

— **Rubos Árpád toloncuton** Megemlékeztünk arról, hogy a sikkasztásai és váltóhamisításai révén szomorú hűnévre vergődött Rubos Árpád, a kolozsvári Nemzeti Színház egykori főrendezője, aki Debrecenben is volt színész, öngyilkosságot követett el Abbáziában. Innen a fiumei kávéházba szállították Rubost és még ugyanott le is tartóztatták. Fiuméből a napokban szállították csendőri fedezet mellett Budapestre a hamarosan felgyógyult embert. Az egyik harmadosztályú kocsiiban egyedül két szuronyos csendőr kíséretében utazott vasárnap Kaposváron át, ahol még egy kellemetlen találkozásra kellett átesnie. A Kaposvár-megelőző egyik állomáson ugyanis, miután más hely rendelkezésére nem állott, a kalauz egy fölszálló kaposvári színészt tolt be a kocsiba. Az öreg kórista, aki még abból az időből ismerte Rubost, mikor még ez mint teljhatalmu és nagytekintélyű főrendező gorombáskodott vele, meglepetve látta az egykor annyira kedvelt művész-embert csendőrszuronyok között, megvasalva és elhanyagolt ruhában, hosszú szakállal. Rubos is megismerte a színészt s ijedten, zavartan, megtörve huzódott még jobban a kocsi sarkába, hogy arcával együtt rejtegesse szegényét is.

— **A segesvári Petőfi-ünnep.** Segesvárról jelentik: a segesvári magyar polgári kör az idén nagy ünnepséggel üli meg Petőfi és névtelen társai hősi halálának 60 ik évfordulóját. A kör elnöksége, hogy a nép is minél nagyobb számban jelenhessék meg, az ünnepet vasárnap, augusztus 1-én rendezi. Az ünnepség iránt országszerte nagy érdeklődés nyilvánul s már eddig is több egyesület és társaság jelentette be részvételét. A Petőfi-társaság elnöksége értesítette a segesvári magyar polgári kört, hogy az emlékünnepen a társaság képviseletében Kéry Gyula titkár, a Petőfi-ház igazgatója vesz részt, aki magával viszi azt a kétszáz szál piros rőzsát, amelyet a Petőfi-társaság tagjai és a Petőfi ház helybizottsága küldenek a fehéregyházai közös sirhantra.

— **Toborzás — csókkal.** Londonból jelentik: Roberts lord, aki tudvalevőleg örökös rettegésben él, hogy valamely idegen nemzet be fog törni Angliába, legújában a „csók”-ot használja agitációs eszközül. Szó sincs róla, nem a saját csókjával agitál az öreg lord, hanem az angol lányokat szólítja fel, hogy csak azokkal a fiatalemberekkel táncoljanak, játszanak tenniszt és csak azokat — csókolják meg, akik belépnek az angol szárazföldi hadseregbe és katonailag ki képezetik magukat.

— Tolvajszöve kezét Sárádon.

A Debreczenhez közel álló Sárád községben e hó 24 ikén éjjel betörés történt. Ugy látszik egy tolvajszöveket garázdálkodott a községben, mert a fosztogatásokat nemcsak egy helyen követték el, hanem több embert károsítottak meg. Először Rosenfeld Ferenc rőfösáru és vegyeskereskedésébe hatoltak be a rablók. Az oldalkamara üvegablakát bezúzták s így jutottak be oda. A pénztár nyitva talált fiókjából kétszáz korona készpénzt, az ott felhalmozott dohányárúkból több száz korona értékűt vittek el. Azután pedig a baromfi állományt dézsmálták meg. A csendőrség széleskörű nyomozást indított meg a veszedelmes tolvajbanda kézrekerítése végett, amelynek azonban még eddig nincs eredménye.

— **Freystädler Flóra barátja meghalt.** Abban a világban, ahol mulatni szoktak jól ismerték Budapestén Lukács Károly cigányprimást. Sokáig az Orfeum-kávéházban hegedült és itt szeretett belé Freystädler Flóra bárónő. A bárónő és cigányprimás kissé zajos szerelme nagy föltűnést keltett. Egyszer a bírósággal is meggyűlt a bajuk, mert a szomszédok bepanaszolták őket, hogy nyitott ablak mellett Adám-kosztümben sétálnak a szobájukban. Ma azt telegrafálják Sátoraljaújhelyről, hogy Lukács Károly, annyi vig mulatság szerzője és hőse, meghalt az ottani közkórházban. Meghalt, mindenkitől elhagyatva és elfelejtve. Az ujhelyi cigányok dísztemetést fognak rendezni híres kartársuknak.

— **Állj oda, lelőlek!** Szegedről jelentik: *Tanács* Pal károlyhalmi tanyai gazda hét éves *Imre* nevű fia agyonlőtte három éves kis öcscsét, aki rögtön meg is halt. A kis gyilkos valahogyan hozzájutott atyja forgópisztolyához, melylyel játszani kezdett, majd öcscsére szólt:

— Állj oda, majd lelőlek!

A gyerek bátyja elé állt és a következő pillanatban a golyó *megdőlt*. A szegedi ügyészség megindította a vizsgálatot.

— **Tolsztoj és a szlávok egyesítése.** Tolsztoj grófnak — mint Moszkvából jelentik — a moszkvai ó-szláv egyesület Husz János halálának évfordulóján megküldte Husz képét és reformátori működésének leírását. Tolsztoj erre az egyesületnek a következő táviratot küldte: „Drága testvéreim! Küldeményetek nagyon meghatótt és szívemből kívánám, hogy az érdemeknek legalább egy része való lenne, amelyeket rólam föltesztek. Én is hiszek az összes szlávok egyesülésének nagy jelentőségében és pedig nemcsak az összes kereszténység, hanem az egész emberiség egyesülésére nézve is. Fogadjátok mégegyszer köszönetemet a képért. Tolsztoj Leó.”

— **Szerencsétlenség a Balatonban.** Balaton-Almádból táviratozzák, hogy ott, a véletlen folytán, nagy szerencsétlenség történt. Vétési-Weisz Jenő, Vértési Weisz Ernő tábornok fia a Balatonban fürdött, amikor egy rohanó hullám elkapta a fiatalembert és ott lelte halálát.

— **Rablás a közönség szemelátára.** Szegedről táviratozzák: Vakmerő betörést követtek el a mult éjjel Kisiratos községben, ahol a közönség szemelátára. Éjjel három ismeretlen ember felzörgette a szöveket épülete mellett lakó kovácmestert, követelve tőle, hogy a nagy kalapácsot adja nekik oda. A kovács ezt nem akarta odaadni és ezért halállal fenyegették, mire a kovács eleget tett kérésüknek. A betörők a kalapácsosai ekkor bezúzták a szöveket ajtaját és nekiestek a Wertheim-szekrénynek, de nem könnyen boldogultak vele. A nagy kalapácsütésekre sokan fölébredtek és odamentek, ahonnan a zajt halották, körülállták a szöveket épületet és végignézték, mint verik szét a rablók világosság mellett a Wertheim szekrényt. Többen bementek a szobába, de a három rabló megfenyegette

és a lövedékre revolvert tartottak. Jó fél-
óraig dolgoztak a betörők és a lakosság
nézte, mint viszik el a szövetkezet pénzét.
Csak amikor a rablók kocsin eltávoztak,
jutott a lakosságnak eszébe, hogy a szom-
szédos Battonya községben tanyázó csend-
őröknek szóljon. A csendőrök nyomozása
eddig nem vezetett eredményre.

— **Nagy tűz Erzsébetfalván.** Buda-
pestről táviratozzák: Erzsébetfalván a juta
és kendergyár nagy raktára kigyuladt. A
kár nagy.

— **Letartóztatás felségsértés miatt.**
Eszékről táviratozzák: Jukovics Brácó ke-
reskedelmi ügynököt tegnap Zimonyban fel-
ségsértés vádjá miatt letartóztatták, abban a
pillanatban, amidőn a Pancsováról érkezett
hatót el akarta hagyni. Vukovics ügynököt
egy hónap előtt kémkedés miatt letartóztat-
ták és a pétervárad helyőrségi bíróság elé
állították, amely azonban felmentette.

— **Gyilkosság szerelemföltésből.**
Sátoraljaihelyről jelentik: Kiss Ferenc ko-
csis féltékenységből agyonszúrta Lepták
Gyula fiatal legényt, ki azonnal szörnyet-
halt. A gyilkos kocsis azután öngyilkosságot
akart elkövetni, ami azonban nem sikerült.
A csendőrség Kisst letartóztatta.

— **A részeg napszámos balesete.**
Pallagi János napszámos tegnap alaposan
felöntött a garatra. A délutáni órákban,
a lakása felé akart menni ilyen illuminált ál-
lapotban, a Bekocsornál azonban elesett s
ott fetrengett a porban a nagyon elázott em-
ber az út közepén. Pajkos gyermekek vették
először észre. Ezek aztán a helyzetet ki-
használták, hogy Pallagi részégségében nem
tehetett ellenük semmit. Ez azonban még ki-
sebb baj lett volna. Mikor a vásott aprasá-
gok ott hagyták Pallagi Jánost, jött egy
kocsi, amely keresztül ment rajta. A sze-
rencsétlen napszámos a lábán kapott súlyos
természetű sérüléseket. Az arra járók aztán
hirt adták a mentőknek, akik kivonultak s
beszállították Pallagi Jánost a kórházba.

— **Mindennek vége szakad ezen a
világon.** Hirdeti már az Arany Bika Mu-
lató is: Ma, szombat este Baumann Károly
és az egész társulat bucsufellépése. Ez azt
jelenti, hogy a sok édes és nem édes leány
osomogolhat. Hej, de szeretnének pedig itt
maradni. Hej, de szívesen marasztalnánk mi
őket. És ki tudja, mikor lesz ismét alkalmunk
Baumann hallani. Az ő páratlan kup-
léival: A Pali, Mézeshetek a Simouffy utcá-
ban, Pityu ur, A néger smokk, Bátor Protzné
stb. stb. mikor nevetett meg ismét bennün-
ket. Vajjon hasonló kitűnő attrakciókat látunk-
e még, mint például The Johnsons komi-
kus zsonglőrök, a hat Vinetas lány zenei
jelene, Brothens Griff erdművészek voltak.
A bájos Fenyvessy Erna, Elli Flott, Sellő
Frici, Arnyai mester, az ő városzerte be-
szédőtárgyát képező színészimitációval, mind
csak ma este szórakoztatják már közönsé-
günket. Hosszúnálják fel ez egy estét és néz-
zék meg őket, annyival is inkább, mivel a
mulató igazgatósága szerkesztőségünkben
kötelezőleg kijelentette, hogy aki ma este a
nézőtérén csak öt percig is komolyan mar-
adna, annak ezer koronát utal ki — az ön-
álló magyar nemzeti banknál.

— **Öngyilkosság muzikaszó mel-
lett.** Budapestről táviratozzák: Mészáros
Zoltán miskolci születésű 25 éves szobrász
nagyon szerette a menyasszonyát. Tavaly
már az esküvő napját is kitűzték, amikor a
menyasszony megbetegedett és pár nap alatt
meghalt. Mészáros szerelmese halála any-
nyira lesújtotta, hogy buskomorságba esett.
Tegnap volt a menyasszony halálának az
évfordulója. Mészáros kiment a temetőbe,
koszorút tett a leány sírjára, azután egész
éjszaka ivott. Hajnaltájban egy cigánymu-
zikus kíséretében ment haza Alsóerdősor
18. sz. lakására. Az ablaka alatt rászólt a
cigányra:

— Huzd el a menyasszonyom nótáját:
Lehullott a rezgő nyárfa levele.

A cigány elhegedülte a nótát. Amikor
befejezte, Mészáros hirtelen elbrántotta a

revolverét és jobbalántékon lötte magát.
A golyó az agyát roncsolta széjjel s nyom-
ban megölte a feledni nem tudó szerelmes
legényt. Holttestét a bonotani intézetbe
vitték.

— **Ma a Magyar Király kávéházban**
nagy tambura, zene, dal, és tánc-zene estélyt
tart 3 férfi és 4 nő tagból álló társaság. Igaz-
gató Horváth József. Tisztán kezelt italok-
ról és ételekről gódoskodik és számos látó-
gatást kér tisztelettel Erős Jakab kávé,

— **Polgári fiúiskolai beiratások.** A
debreczeni kereskedő társulat által fentar-
tott kereskedelmi tanintézetrel kapcsolatos
polgári fiúiskolába: Kereskedelmi akadémia
épület, Piac utca 8 sz. / naponként dél-
előtt 11-től 12 óráig eszközölhetők a beira-
tások.

— **Női kereskedelmi tanfolyam:** A
debreczeni kereskedő társulat által fentar-
tott kereskedelmi tanintézetrel kapcsolatos egy
éves női kereskedelmi tanfolyamra, valamint
a felső kereskedelmi iskolai irattárságra elő-
készítő három éves női tanfolyamra a be-
iratások naponként délelőtt 10-től 12 óráig
eszközölhetők.

— **Györfy Sándornál Simonffy-utca
2 szám alatt üzletelhelyezés miatt
mélyen leszállított árak. Berendezés
eladó.**

— **Kugler Gerbened cukorkák főrak-
tára Kontsek Gézánál.**

— **Tárczák, kéztáskák, keretek és más
díszmunkák kaphatók és megrendelhetők
Antalfy Ferenc könyvkötő bőrdíszművesnél
Piac-u. 31.**

— **Fényképezési készülékek és kel-
lékek kaphatók legolcsóbb árban Thaisz Art-
hur papirkereskedésében.**

— **A Royal kávéházban ma és a kö-
vetkező napokon 36 ik Rácz László cigány
király teljes fővárosi zenekarával hangver-
senyez.**

Terménytőzsde.

Schvarcz E. debreczeni bizományos távirati jelentése
Budapest, 1909. július 30

Határidők szilárdan indultak. zárlatra jelentéke-
nyen ellanyhulnak, árak végeredményben 5-6 fillérrrel
tegnapi zárlat alatt.

1909. októberi buza	13.60	13.61
májusi buza	—	—
1910. áprilisi buza	13.85	13.86
májusi rozsa	—	—
1909. októberi rozsa	9.85	9.86
áprilisi rozsa	—	—
1909. októberi zab	7.53	7.54
májusi zab	—	—
áprilisi zab	—	—
1910. májusi tengeri	7.04	7.05
—	—	—
1909. júliusi tengeri	—	—
augusztusi tengeri	7.78	7.79

Regény-Csarnok.

A bojár leánya.

— Regény. —

(83.) Irta: **Vértesi Arnold.**

Ötödik vagy hatodik nap Fehér Armin
megérkezése után, egyszer későn este, mikor
Armin már aludni ment, Csongrády Gyuri
is épen feküni készült, Pali jött be hozzá.

Halkan jött be a fiu, féltékeny vad,
zavart képpel tekintett körül a szobában s
óvatosan beétele maga után az ajtót.

— Leskelődnek utánam, Gyuri bátyám,
— szót elfojtott suitogó hangon; — leszek
rád.

Csongrády Gyuri borzadva nézett a fiu-
ra; hideg borsózás futott át hátán. Eszébe
jutottak a rémitő szavak, melyeket Fehér
Arminól hallott. Az asztal szélébe fogódzott,
nem birt szólni.

— Csodálkozok? — szót a fiu meg-
hökkenve a tekintettől, melylyel Csongrády
fogadt. — Mindent meg fog tudni, Gyuri
bátyám, mindent. Lesz oia majd akkor cso-
dálkozni és borzadni.

Az ablakhoz ment Pali megtekinteni,
le vannak-e bocsátva jól a függönyök, be-
tárvá-e jól az ablak? Megnyugodott benne
s visszafordult Csongrády Gyurihoz.

Törvénykezés.

**Megtámadott milliók jótékonycélú
hagyaték.** Mult évben a fehérmegyei Cecén
meghalt Nagy Sándor dr. földbirtokos, aki
agglegény lévén, mintegy két millió vagyona-
tát végrendeletileg jótékony célokra hagyta.
Ebből Székesfehérvár városa jótékony intéz-
ményeit 500,000 korona illeti, a többi pedig
a budapesti református egyházra és a.piarista
rendházra esik. Az elhunytak legközelebbi
rokonai, a Koller és a Magyar-Kossa csalá-
dok perrel támadták meg a hagyatékot azon
alapon, hogy az öröknyitó a végrendelet
elkészítésekor nem volt akaratának szabad
elhatározásánál. Koller Tivadar orsz. kép-
viselő, Koller Pál földbirtokos és Magyar-
Kossa József, az elhunytak unokatestvérei,
Nagy Emil országgyűlési képviselőt, a Fehér-
megyéből az aradmegyei Vadászba szárma-
zott Koller Pál földbirtokos, ugyancsak uno-
katestvére az elhunytak, pedig Ragályi Lajos
dr. ügyvédet bizta meg perrevitelével. Székes
fehérvár városát Kisteleky Károly dr.
tisztii főügyész, a cecei református egyházat
Horváth Gyula dr. országgyűlési képviselő,
a budapesti evangélikus gimnáziumot Kiss
Károly igazgató, a budapesti evangélikus
egyházat Scholtz Gusztáv püspök képviseli.
A hagyatéki tárgyalás e hóban lesz Sár-
bogárdon, az ottani járásbíró előtt. A
hagyatékot igénylő rokonok és a végrende-
letileg megajándékozott intézmények közt
most békés egyezsége irányuló tárgyalások
kezdődtek meg.

Villamosvilágítást,

telefonok, villamos csengők beren-
dezését, javítását. évi jökarban tar-
tását egy helyben, mint vidéken a
legjobb anyaggal, legolcsóbban esz-
közl

Földvári L.

Debreczeni első elektrotechnikai gyár és villamos
szerelési vállalat.

Csillárok, ivilámpák, villamos motorok, szellőztetők,
dinamok állandó nagy választékban. Raktáron tartom
a legjobb gyártmányu Wolfram és Osmium égőket.

Horváth János
gőzfűrészeben
100 kg. vágott főlgy tűzifa
80 krért kapható.

Hajdusági bajuszpedró

kitűntetve a bécsi, párisi és londoni
kiállításán arany éremmel és oklevéllel

**Hajdusági
Bajuszpedró.**

Elismert legjobb külön-
legesség a bajusz nö-
vesztésére és ápolására,
mely meg nem avasodó
szilárdos növényi bal-
szamos anyagokból ké-
szül.

Használati útmutató és leírás.
Törvényesen védve.

1 doboz 50 fillér, postán csak
3 doboz káldeitök 3 korona
10 fillér bőségesen utárvéttel.

Védjegy.

Egyedül készíti

Grósz Nagy Ferenc

Debreczen, Kossuth-utca 8. szám.
„Arany cigány”-gyár
Telefon 499. Telefon 499.

Nagy Lajos Hirdetési Nagyvállalatának Irodájából Csapó-u. 13.

Csoda olcsó gőzcséplő! Rajta gépezetek! Gazdálkodók!

Eladó egy teljesen jókarban és jelenleg is üzemben levő 8 lóerős gőzcséplő, teljesen új tüzszekevényvel jövőre kerül nyomás alá és ára mindössze 650 forint.

Bővebb felvilágosítást teljesen díjtalanul nyújt a **NAGY LAJOS** irodája Csapó utca 13. szám alatt.

Győrfi Sándornál

Simonffy-utca 2. sz. alatt

üzletáthelyezés miatt

mélyen leszállított árak!

Berendezés eladó!

Boros hordó

gyártás és raktár

minden nagyságban

„Margit“-fürdőtelep.

Ugyanott ajtós hordók vannak raktáron 1200—1500 literesig.

Iroda: Péterfia-utca 76.

Kádársegédek felvételnek.

NAGY LAJOS Hirdetési Nagyvállalatának Irodájából Csapó-u. 13.

Eladó az olajútó mellett levő Kónyatelepen 31. szám alatt az özv. Kozma Józsefné asszony tulajdonát képező 870 négyszögönyi kiterjedésű ingatlan, melyből 600 négyszögöligen jókarban levő 9 éves ezerjő termő szőlő, van rajta téglából épült és cseréppel fedett lakás, mely magában foglal két szobát, konyhat, jó vizű kut az udvarban, továbbá van rajta hizláló 150 darab sertés részére, két cserepes magtar és egy göré, teljesen tehermentes és ára mindössze négy ezer forint! Szomszédja dr. Weisz Bernát ügyvéd ur.

Hydraulikus sajtók

Arany érem
Bécs 1888.

Arany érem
Bécs 1891.

Arany érem
Bécs 1901.

Hyd-
raul-
ikus
sajtók.

Szőlő és gyümölcsmust

sajtókészítésre a nagy üzem számára.
2 különböző konstrukcióval vagy 1 konstrukcióval.

Már igen tetemes
számban üzemben
helyeztetett.

gyártanak és szállítanak jól-
állás mellett mint különleges-
séget a legjobb szerkesztésben

MAYFARTH PH. és TA., BÉCS, III.

különlegességi gyár gyümölcsértékesítési gépekben.

Képes árjegyzőket ingyen és bérmentve.

Megrendelések idejékorán kéretnek.

Zsák és ponyva

olcsó és szolid kiszolgálás mel-
lett úgy kölcsön mint megvé-
telre csakis

Wiener Adolf

cégnél kapható

**DEBRECZENBEN,
Kossuth utca 27**

KOVALD PÉTER ÉS FIA

os. és kir. szab. kelme- és szőrmefestő, vegytisztító és gőzmosó gyár
BUDAPEST, VII., Szövetség-utca 37. szám.

megbízói kényelmét szem előtt tartva elhatározta, hogy minden tekintélyes vidéki városban képviselőlet létesít és ezáltal módot nyújt a nagyérdemű közönségnek arra, hogy özégét — a csoma olás és postaköltségek mellőzésével — SCHWARTZ R. Debreczen Dégenfeldtér 8. sz. vette át a képviselőlet közvetlenül felkereshesse. A gyár rendes árban vállalja az ural, női- és gyermeköltönyök, díszítő és butorszövetek, függönök, kőszimunkák, szőnyegek, csipke- és végaruk, szőrmék stb-ek vegytisztítását és festését. Ugyazintén ágytollak tisztítását és fehérneműek mosását is.

A nagyérdemű közönséget biztosítva kifogástalan munkájáról és mindenkor méltányos áraitól, szives jóindulatába és figyelmébe ajánlja a képviselőletet és számos megbízatást kér a

KOVALD PÉTER ÉS FIA CÉG.

Donogán és Somossy

Debreczen, Ristemplombazár.

Mosó kelme újdonságok

Zephyr — Batist —

Ottomán vászon — Kreton

— Volle de laine —

:: óriási raktára ::

Kik akarnak házat venni a Rákóczi-utczában?!

Debreczennek legelső és legnagyobb hirdetési vállalata, a **NAGY LAJOS IRODÁJA** megvé-
telre ajánlja a Rákóczi-utcai 35. számú családi házat.

Borzasztó nagy telek! Az udvar egy lombos erdő, egy befásított paradicsom!

Íde ám lehetne egy gyönyörű palotát emelni!

az utcai frontja 25 méter hosszú, a telek pedig 353 négyszögöl területen fekszik. A Rákóczi utcai iskolához második,

Megtekinteni lehet idejét: 10 órától déli 13 óráig és dé után 3 órától esti 7 óráig, máskor 11 órai

